

การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

DEVELOPMENT OF COMPETENCY INSTRUCTIONAL LEADERSHIP INDICATORS FOR SMALL-SIZED SCHOOLS ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

เกศสุตา มิตรภูษารณ์

Ketsuda Mitrusaporn

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เลย ประเทศไทย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Loei, Thailand

Corresponding author E-mail: ketsudamitrusaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ 1) ศึกษาองค์ประกอบตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะทางวิชาการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะที่พัฒนาขึ้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบตัวบ่งชี้ในการพัฒนาต่อไป 2) พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการศึกษาทฤษฎีงานวิจัยเพิ่มเติม ไปกำหนดองค์ประกอบหลักและย่อย นิยามศัพท์ และ 3) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า 1) ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบหลัก 18 สมรรถนะ 80 ตัวบ่งชี้ ประเมินสมรรถนะ 3 วิธี ได้แก่ สัมภาษณ์ ใช้คณะผู้เชี่ยวชาญ และเลือกจากรายการสมรรถนะ 2) พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ 80 ตัว กระบวนการพัฒนาจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องผ่านกระบวนการ 6 ขั้นตอน และ 3) การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีโมเดลมีความสอดคล้องดี โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ องค์ประกอบย่อย 18 ประการ ตัวบ่งชี้ 80 ตัว

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้, สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหาร

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the components of performance indicators for academic leadership of small school administrators under the Office of the Basic Education

Commission (OBEC). 2) To develop academic leadership performance indicators for small school administrators. and 3) To verify the consistency of the structural model of the developed performance indicators with empirical data. The data analysis employed basic statistics and confirmatory factor analysis (CFA). The research was conducted in three phases: 1) Studying the academic leadership competency components of small school administrators based on concepts, theories, and both domestic and international research. Interviews were conducted with nine experts, and data was analyzed to confirm the components of the indicators for further development. 2) Developing academic leadership competency indicators by reviewing additional theories and research to define major and sub-components, and relevant terminology. and 3) Testing the consistency of the indicator model with empirical data through confirmatory factor analysis (CFA). The findings were as follows: 1) The study of academic leadership competency components for small school administrators under OBEC identified 5 main components, 18 competencies, and 80 indicators. Competencies were assessed through three methods: interviews, expert reviews, and selection from a list of competencies. 2) The development of academic leadership competency indicators for small school administrators resulted in 80 indicators. The development process was based on studying principles, concepts, theories, and related research from both domestic and international sources, and defining the key and sub-components and related terminology through a six-step process. and 3) The consistency test of the structural model of academic leadership competency indicators for small school administrators with empirical data showed a good fit, with 5 main components, 18 sub-components, and 80 indicators.

Keywords: Indicator, Academic Leadership, Administrator or Executive

บทนำ

ผลคะแนนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ต่ำที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ค่าคะแนนเฉลี่ยและคะแนนรายวิชา นอกจากนี้ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างน่าพอใจ ไม่ผ่านการรับรองการประเมินมาตรฐานภายนอกของ สมศ. โดยเฉพาะด้านผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าประสงค์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดจุดเน้นและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้น้ำหนักจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ไปสู่การปฏิบัติในระดับห้องเรียนและระดับสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี เป็นนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมจาก ผลการทดสอบระดับชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564) แสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาที่สำคัญ คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การบริหารจัดการในระดับโครงสร้าง มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานตามนโยบายไม่ต่อเนื่อง และปัจจุบันการจัดสรรบุคลากรทางการศึกษามีไม่เพียงพอ ขาดกลไกการบริหารเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม ขาดทั้งการส่งเสริมและ

การสร้างแรงจูงใจ อันเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา และด้วยเหตุผลที่ว่า การปฏิบัติงานทุกอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ ปัญหาของการจัดการศึกษาในปัจจุบันส่งผลต่อการศึกษาและยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า คุณภาพของการจัดการศึกษาของไทยยังค่อนข้างต่ำและแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานที่ไม่เท่ากัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายในประเทศสูง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยต้องมีความรู้ความสามารถและเข้าใจในภาระงานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และบริหารงานวิชาการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการศึกษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

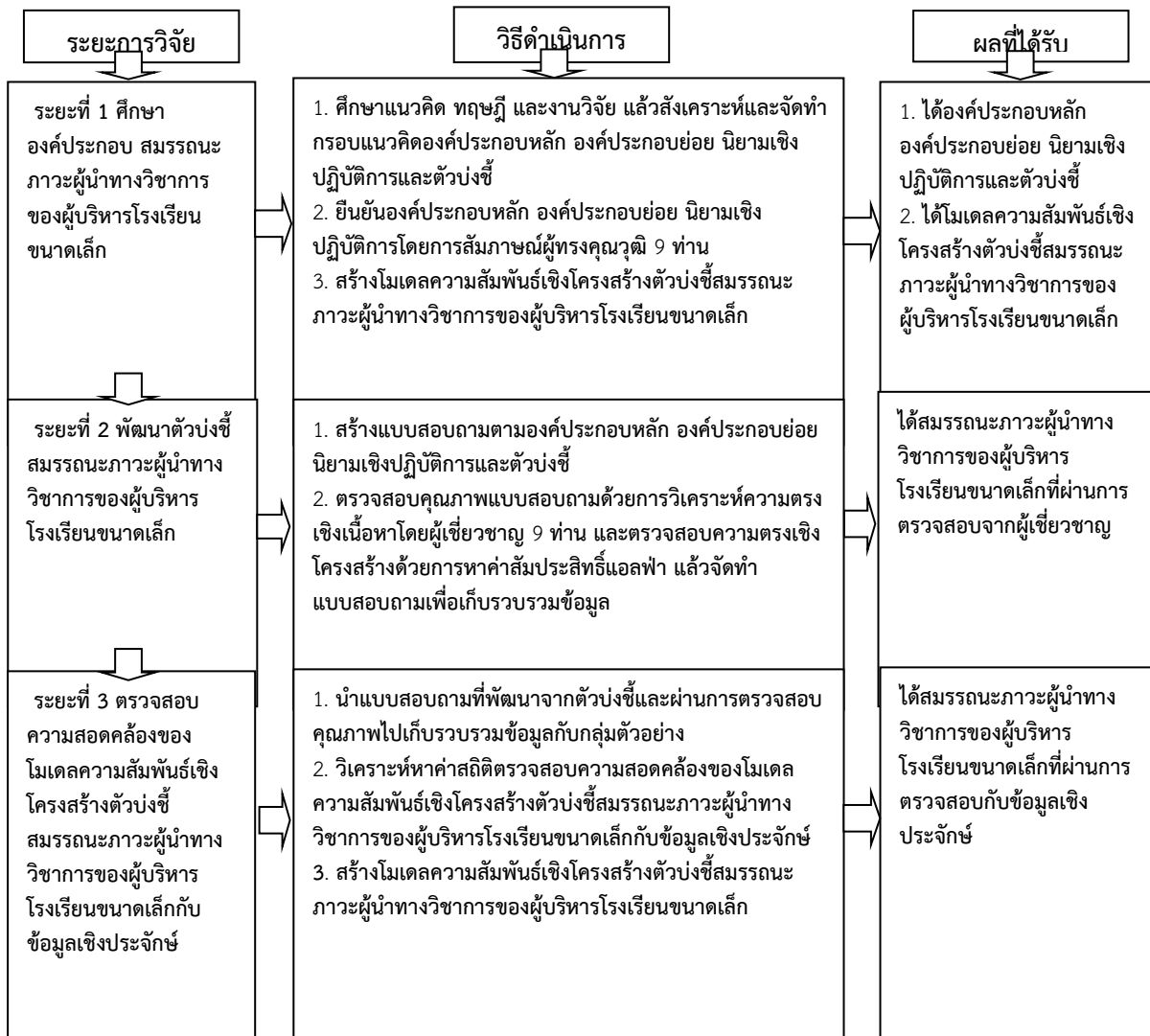
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567 ซึ่งมี จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 1,871 แห่ง มีจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,676 คน ครูผู้สอน จำนวน 8,707 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10,383 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและข้าราชการครูของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 517 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-State Random Sampling)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ของการวิจัย ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยอิงจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ จนได้องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการ

และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับตัวบ่งชี้ จากนั้นได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ ก่อนนำผลสรุปไปใช้ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ และสร้างแบบสอบถามในขั้นตอนต่อไป ในระยะที่ 2 ของการวิจัย ได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้ องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการถูกกำหนด รวมถึงนิยามศัพท์ของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อให้ตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ในระยะนี้ เน้นการสร้างกรอบที่ชัดเจนสำหรับการวัดสมรรถนะของผู้บริหารตามแนวทางวิชาการ และในระยะที่ 3 ของการวิจัย มีการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการออกแบบเครื่องมือวิจัยจากตัวบ่งชี้ที่พัฒนาในระยะที่ 2 ซึ่งถูกนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จากนั้นทำการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis-CFA) เพื่อประเมินว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องและสอดคล้องกับข้อมูลจริงหรือไม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยนี้ดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือ Google Form ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ และครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 517 คน ผลการตอบกลับแบบสอบถามครบถ้วนทั้ง 517 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้งในระดับองค์ประกอบย่อยด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis-CFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-Order CFA) โดยใช้โปรแกรม LISREL

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากตัวแบบเชิงทฤษฎีเพื่อสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีข้อความถามทั้งสิ้น 80 ข้อ โดยครอบคลุมสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก 18 องค์ประกอบย่อย 80 ตัวบ่งชี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โมเดลนี้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (First-Order Confirmatory Factor Analysis) และอันดับสอง (Second-Order Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งยืนยันว่าตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพนักเรียน (SQ) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การตั้งมาตรฐานที่สูงเพื่อพัฒนานักเรียน (SQ1) การเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน (SQ2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (SQ3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (SQ4) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร (TP) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดกิจกรรมและโครงการพัฒนามุขพล (TP1) การนิเทศและประเมินผลการสอน (TP2) การส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ (TP3) การกำหนดทิศทางและนโยบาย (DP) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (DP1) การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ (DP2) การเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา (DP3) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม

การเรียนรู้ (BC) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (BC1) การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (BC2) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนผลงานการสอน (BC3) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (CM) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบหลักในโมเดลการวิเคราะห์ค่าสถิติ เช่น การทดสอบ Bartlett (Bartlett's Test of Sphericity) และดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงยืนยัน โมเดลนี้ใช้โปรแกรม LISREL ในการประมวลผล เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารายองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

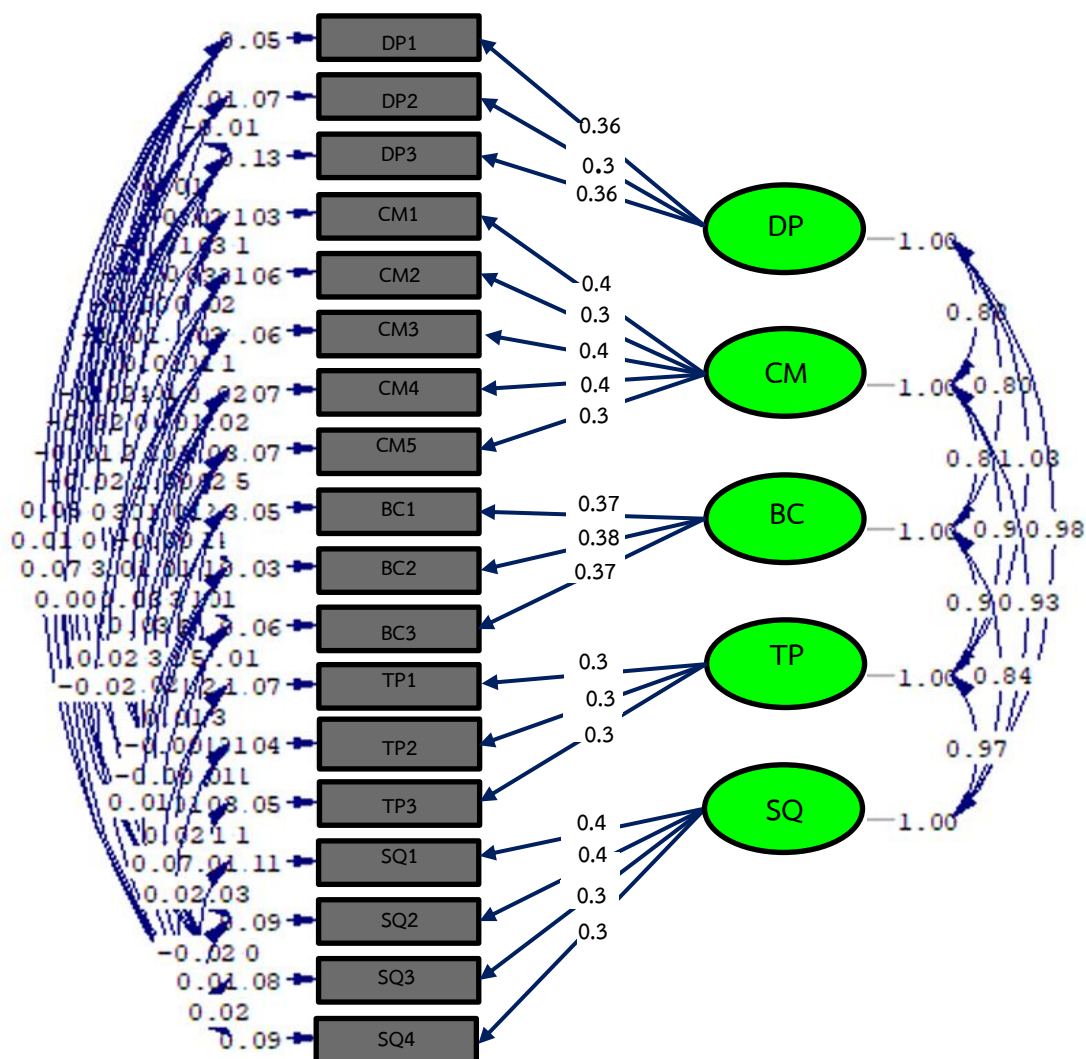
ตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity และค่าดัชนีไคเซอร์ - ไมเยอร์ - ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: MSA) ของโมเดลองค์ประกอบย่อยสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบย่อย	KMO		Bartlett's Test	
	ค่าที่เหมาะสม	ผลการวิเคราะห์	ค่าที่เหมาะสม	ผลการวิเคราะห์
จำนวน 18 ตัว	มากกว่า 0.50 (มากกว่า 0.90 ดีมาก)	0.896	P-Value < 0.05	P-Value = 0.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.896 ซึ่งสูงกว่า 0.50 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์ที่ดีและเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ ค่า Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 13,171.314 และค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .00 และ .05 บ่งชี้ว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่ได้ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ หมายความว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 18 ตัว มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งและองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรม LISREL 8.80 เพื่อยืนยันโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเสนอค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังแสดงในภาพที่ 2

Chi-Square = 44.31, df = 32, P-Value = 0.07250, RMSEA = 0.027

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของสมรรถนะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุป ผลการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากภาพข้างต้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่สูงที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน องค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดัชนีความสอดคล้อง	ระดับความสอดคล้อง	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล
ค่าไค - สแควร์ (χ^2)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)	$\chi^2 = 44.31$, $df = 32$, P-Value = 0.07250	สอดคล้อง
χ^2/df	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00	1.38	สอดคล้อง
GFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00	0.98	สอดคล้อง
AGFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00	0.96	สอดคล้อง
CFI	มากกว่า 0.90	1.00	สอดคล้อง
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.02	สอดคล้อง
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.02	สอดคล้อง

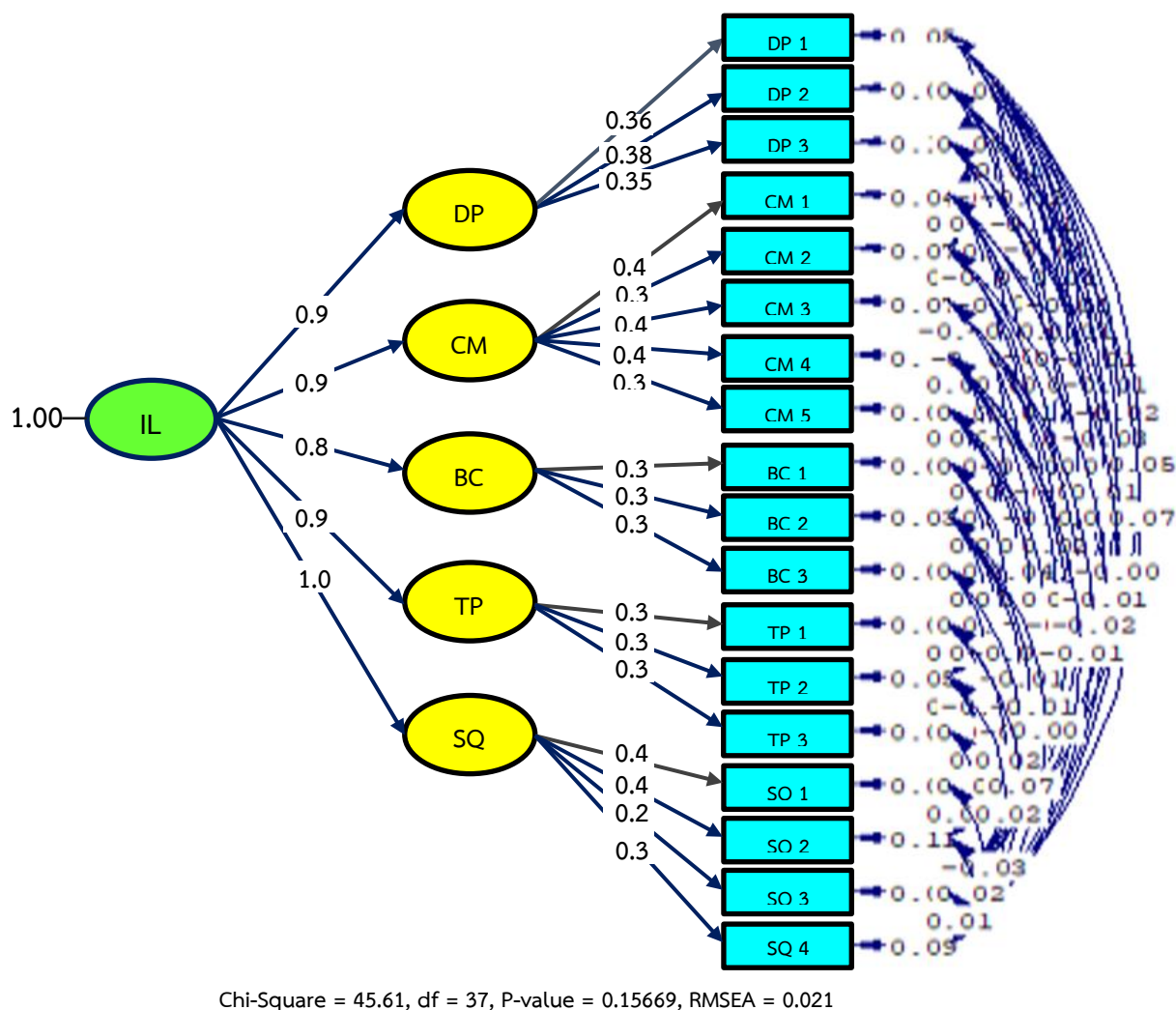
จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 2 พบว่า โมเดลสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ ค่าไค - สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 44.31 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 32 และค่า P-Value เท่ากับ 0.07250 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าไค - สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้โมเดลไม่แตกต่างจากข้อมูลจริง ค่าดัชนี GFI = 0.98 และ AGFI = 0.96 ซึ่งแสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนที่ดี ค่า CFI = 1.00 แสดงถึงความสอดคล้องที่ดีมาก ค่า SRMR = 0.02 และ RMSEA = 0.02 แสดงถึงการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนที่ต่ำและการสอดคล้องที่ดีเยี่ยม สรุปได้ว่า โมเดลสมมติฐานนี้สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังแสดงในตารางที่ 3 และภาพที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองขององค์ประกอบหลักสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่	องค์ประกอบหลักของโมเดลการวัด	λ	t	P
1	การกำหนดทิศทางและนโยบาย (DP)	0.97	22.68	1.00
2	การบริหารจัดการหลักสูตร และการสอน (CM)	0.98	24.81	1.00
3	การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (BC)	0.87	19.83	1.00
4	การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร (TP)	0.99	20.42	1.00
5	การพัฒนาคุณภาพนักเรียน (SQ)	1.00	22.84	1.00

จากตารางที่ 3 พบว่า สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุป ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากภาพข้างต้นประกอบด้วย ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ตัวบ่งชี้ จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ เมื่อผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ตัวบ่งชี้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ โดย ผลการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ทั้ง 80 ตัวบ่งชี้ พบว่า ค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้

3. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดัชนีความสอดคล้อง	ระดับความสอดคล้อง	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล
ค่าไค - สแควร์ (X^2)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)	$X^2 = 45.61$, $df = 37$, P-Value = 0.15669	สอดคล้อง
X^2/df	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00	1.23	สอดคล้อง
GFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00	0.99	สอดคล้อง
AGFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00	0.96	สอดคล้อง
CFI	มากกว่า 0.90	1.00	สอดคล้อง
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.02	สอดคล้อง
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.02	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4 พบว่า จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมากโดยค่าไค - สแควร์ (X^2) = 45.61 ค่าองศาอิสระ (df) = 37 ค่า P-Value = 0.15669 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (P-Value > 0.05) ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) = 0.99 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) = 0.96 ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเปรียบเทียบ (CFI) = 1.00 และค่าดัชนีความคลาดเคลื่อน (RMSEA) = 0.02 ซึ่งแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลดีมาก พิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 0.87 ถึง 1.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

สรุป ความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ $X^2 = 45.39$, $df = 64$, P-Value = 0.50, GFI = 0.99, AGFI = 0.95, RMSEA = 0.0162 เมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบหลักด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 1) การกำหนดทิศทางและนโยบาย 3 องค์ประกอบย่อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3 องค์ประกอบย่อย คือ ผู้บริหารเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ เข้าใจความสอดคล้องของหลักสูตร ประสานงานการจัดการใช้หลักสูตร และ รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน 3) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบย่อย คือ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนผลงานการสอน 4) การพัฒนาครูและบุคลากร 4 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดกิจกรรมและโครงการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ การนิเทศ และประเมินผลการสอน และ 5) การพัฒนาคุณภาพนักเรียน องค์ประกอบย่อย คือ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การตั้งมาตรฐานสูงเพื่อพัฒนานักเรียน เพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากภาพข้างต้นประกอบด้วย ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะ

ผู้นำทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ตัวบ่งชี้ จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ เมื่อผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ตัวบ่งชี้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ โดย ผลการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ทั้ง 80 ตัวบ่งชี้ พบว่า ค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้

3. ความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้รวมสำหรับสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ $X^2 = 45.39$, $df = 64$, $P\text{-Value} = 0.50$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$, $RMSEA = 0.0162$ เมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการจัดอันดับ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ตามด้วยการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาคุณภาพนักเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และการกำหนดทิศทางและนโยบาย

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก มีบทบาทสำคัญ โดยจุดเน้นหลัก คือ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้นำสามารถนำโรงเรียนไปสู่การพัฒนาได้ การส่งเสริมการเรียนรู้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียน และผู้บังคับบัญชา รองลงมา คือ การพัฒนาครูและการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ตัวบ่งชี้จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ เมื่อผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ตัวบ่งชี้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ พบว่า ค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้

3. โมเดลโครงสร้างส่วนใหญ่เป็นความเป็นผู้นำความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กรายงานโมเดลที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเชิงสำรวจในแง่การถ่วงน้ำหนักต่าง ๆ $X^2 = 45.39$, $df = 64$, $P\text{-Value} = 0.50$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$ และ $RMSEA = 0.0162$ ชี้ให้เห็นถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่นำไปสู่บรรยากาศการเรียนรู้การพัฒนาครูและทิศทางที่ผู้นำทิศทางเชิงกลยุทธ์และพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีข้อมูลเชิงสำรวจซึ่งยืนยันถึงความสำคัญในความเป็นผู้นำ

องค์ประกอบเชิงยืนยันแสดงให้เห็นว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพนักเรียน: ค่าน้ำหนัก 1.00 การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร: ค่าน้ำหนัก 0.99 การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน: ค่าน้ำหนัก 0.98 การกำหนดทิศทางและนโยบาย: ค่าน้ำหนัก 0.97 และการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้: ค่าน้ำหนัก 0.87

1. การพัฒนาคุณภาพนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการที่

สูงและชัดเจน ซึ่งช่วยปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างความคาดหวังที่สูงสำหรับการเรียนรู้และให้เด็ก ๆ แนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Debevoise, W., Wildy, H. & Dimmock, C. มองว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการกระทำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านภารกิจต่าง ๆ (Debevoise, W., 1984); (Wildy, H. & Dimmock, C., 1993)

2. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรรวมถึงการนิเทศและประเมินครู การประสานงาน โครงการพัฒนาบุคลากร นอกจากการจัดโครงการเพื่อพัฒนาครูแล้ว ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ ที่สรุปว่า การตั้ง ความคาดหวังสูงสำหรับครูและผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน รวมถึงการพัฒนาครูแกนนำ ในการพัฒนา วิชาชีพครูและบุคลากร (ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ, 2548)

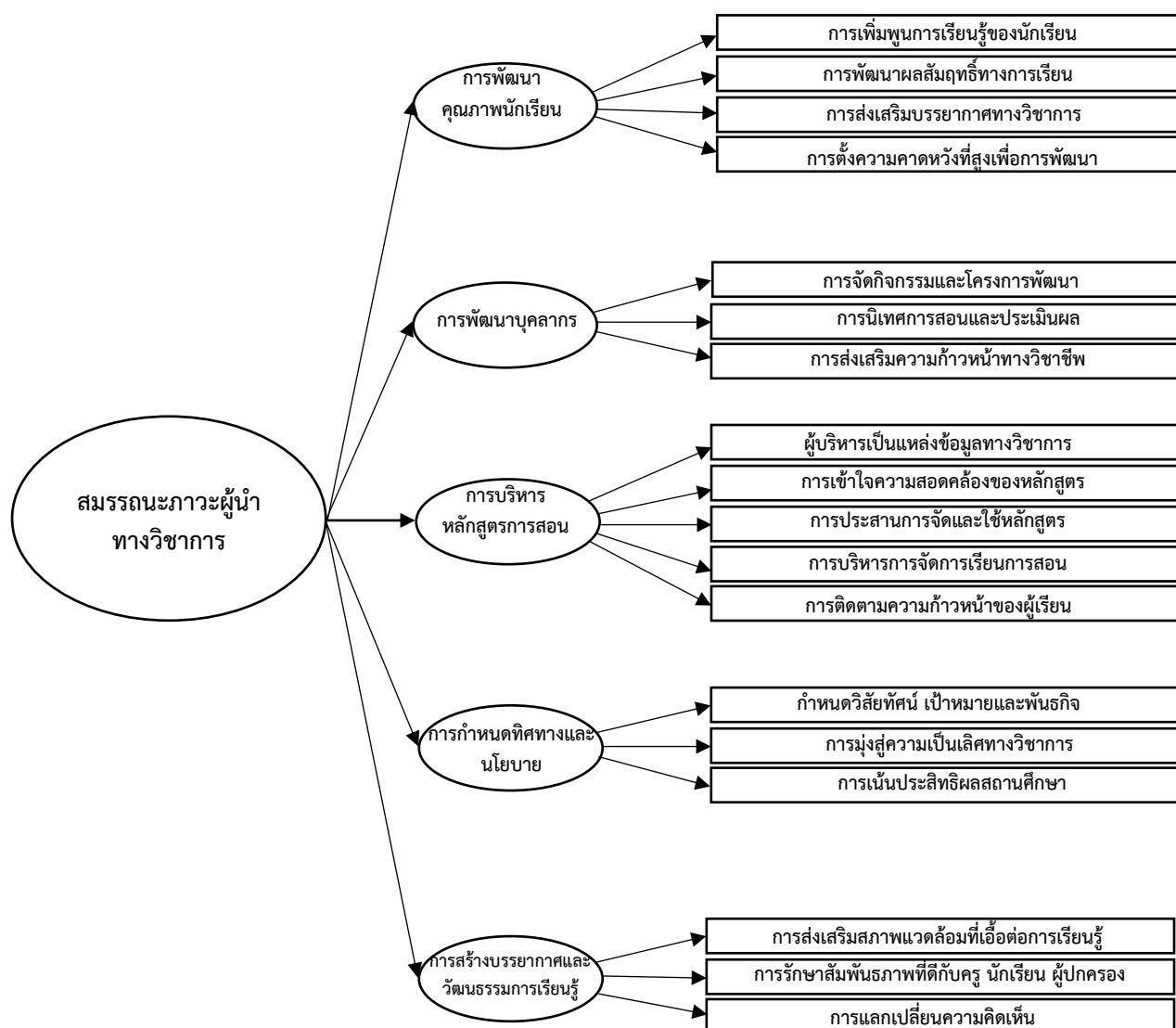
3. องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็น แหล่งข้อมูลทางวิชาการที่เข้าใจความสอดคล้องของหลักสูตรและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Hallinger, P. ที่ระบุว่าผู้นำทางวิชาการควรเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ (Hallinger, P., 1992) และ งานวิจัยของ บันลือ พลฤกษ์วัน ที่สรุปว่า ความสำคัญของความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (บันลือ พลฤกษ์วัน, 2536) งานวิจัยของ ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ ที่สรุปว่า การบริหารหลักสูตรและการสอนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับครูในเรื่องหลักสูตรและการสอน และใช้หลักสูตร รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ, 2548) นอกจากนี้ Reitzug, U. C. สรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนมักถูกมองว่าเป็น ผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถเหนือกว่าครู (Reitzug, U. C., 1997) และ Spillane, J. P. et al. ที่สรุปว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้และทักษะในการทำให้เกิดผลการปฏิบัติที่ดี (Spillane, J. P. et al., 2003)

4. องค์ประกอบด้านการกำหนดทิศทางและนโยบายรวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจของโรงเรียน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา การกำหนดทิศทาง และนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจ ร่วมกันในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดความ เป็นเลิศทางวิชาการ งานวิจัยของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ สรุปว่า การสร้างเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเป็น วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นผู้นำทางวิชาการ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2553) ขณะที่งานวิจัยของ Hopkins, D. et al. ชี้ให้เห็นว่าผู้นำทางวิชาการต้องสามารถแสดงวิสัยทัศน์และค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน (Hopkins, D. et al., 1997)

5. ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยจำนวนมาก โดย จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักสูงสุด คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมกับ ชุมชน Jazzer, M. & Algozzine, B. สรุปว่า การรักษาสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็น สิ่งสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทในการสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Jazzer, M. & Algozzine, B., 2007) แนวคิด นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Spillane, J. P. et al. ที่ชี้ให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับครูสามารถ ทำให้ครูเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Spillane, J. P. et al., 2003)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ความรู้ได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 ตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป ผลการวิจัยแสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ ที่สำคัญสำหรับสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก: มีองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย มี 3 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนมี 5 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบหลักด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อย 4) องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาครูและบุคลากร มี 3 องค์ประกอบย่อย และ 5) องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มี 4 องค์ประกอบย่อย 2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ตัวบ่งชี้ จำนวน 80 ตัว หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตัวบ่งชี้ทั้ง 80 ตัวผ่านการตรวจสอบคุณภาพผลการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้

เหล่านี้ พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งบ่งบอกว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีความเหมาะสมในการวัดสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 3. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ $X^2 = 45.39$, $df = 64$, $P\text{-Value} = 0.50$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.95$, $RMSEA = 0.0162$ ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องสูง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ พบว่า มีการจัดอันดับ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ตามด้วยการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาคุณภาพนักเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และการกำหนดทิศทางและนโยบาย ข้อเสนอแนะ 1) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในบริบทและสถานการณ์ที่เหมาะสมเรียงตามอันดับความสำคัญ ดังนี้ ผู้บริหารควรเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมกับชุมชน กำกับติดตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูอยู่เสมอ และตั้งความคาดหวังไว้อย่างสูงในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำผลที่ได้จากการศึกษามากำหนดนโยบายในการพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้บริหารมีสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมาะสม 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดทำหลักสูตรและคู่มือการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้บริหารมีสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการตามตัวบ่งชี้ และ 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการกำกับติดตามที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- บันลือ พลกษะวัน. (2536). วรรณกรรมเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548). รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET) ปีการศึกษา 2564. เรียกใช้เมื่อ 20 สิงหาคม 2565 จาก <http://www.niets.or.th/th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2553). ภาวะผู้นำ: แนวคิดและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Debevoise, W. (1984). Synthesis of research on the principal as instructional leader. *Educational Leadership*, 41(5), 14-20.
- Hallinger, P. (1992). "The evolving role of American principals: From managerial to instructional to transformational leader,". *Journal of Educational Administration*, 30(3), 35-48.
- Hopkins, D. et al. (1997). Understanding the school's capacity for development. *School leadership and management*, 17(3), 401-411.
- Jazzer, M. & Algozzine, B. (2007). *Keys to successful 21st century educational leadership*. Boston: McGraw-Hill.
- Reitzug, U. C. (1997). Images of principal instructional leadership. from super-vision to collaborative inquiry, 31(2), 324-343.

- Spillane, J. P. et al. (2003). Towards a theory of leadership practice. *Journal of Curriculum Studies*, 36(1), 3-34.
- Wildy, H. & Dimmock, C. (1993). Instructional leadership in primary and secondary school. *Journal of Educational Administration*, 31(21), 43-61.